

Audiovizuális dokumentumok

Az audiovizuális dokumentumok a XX. század kitüntetett figyelmet érdemlő, új lehetőségeket felkínáló emlékei, amelyek kezelésmódjukat tekintve is jelentősen eltérnek a többszáz éves hagyománnyal rendelkező írásos anyagoktól. A könyv- és levéltári gyűjtemények esetében alkalmazott módszerek és eszközök ugyanis sem az audiovizuális dokumentumok tárolására, sem azok kezelésére nem alkalmasak.

A Történeti Interjúk Tára - figyelembe véve az új adathordozók által támasztott igényeket - fő feladatának tekinti a történeti jelentőségű videó-emlékiratok, életútinterjúk és portréfilmek készítését. Gondozza a Magyar Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány filmes hungarikumokból álló, kutatási és oktatási célból létrejött gyűjteményét, valamint a Szabad Európa Rádió és a BBC magyar osztályának hangzó dokumentumait, illetve az ezekhez kapcsolódó írásos anyagokat is. Folyamatosan feldolgozza az Országos Széchényi Könyvtár részére beszolgáltatott audiovizuális köteleespéldányokat, tehát a nemzeti könyvtárhoz hasonlóan gyűjteményépítő és bibliográfiai-dokumentációs feladatokat is végez. A Tár rögzíti, digitalizálja és részben fel is dolgozza az öt országos magyar televíziócsatorna adásfolyamát, az Országgyűlés plenáris üléseinek rögzített anyagából pedig egy példányt őriz.

A Magyar Mozgóképkincs Gyűjtemény A Magyar Mozgóképkincs Megismertetéséért Alapítvány alapító tagjai a Magyar Külkereskedelmi Bank az Országos Széchényi Könyvtár, a Magyar Nemzeti Filmarchívum és a Magyar Televízió. Ez utóbbiak egyben gyűjteményünk fő forrásai is, de számos más filmgyártó és filmforgalmazó műhelyből is gyarapítjuk állományunkat.

Részlet az Alapítvány 1992-es Alapító Okiratából: "Az Alapítvány célja: Az egyetemes magyar mozgóképmásolat gyűjtemény létrehozása, fejlesztése és közkinccsá tétele".

Jelenleg mintegy 10000 film és az erről készített timekódos kutatókazetta alkotja a gyűjteményt. A Magyar Televízióból filmek esetében a kezdetektől a 70-es évek közepéig, elektronikus műsorok esetében a 80-as évek közepéig jutottunk el, a Magyar Filmintézetből a felújítás ütemében kapjuk a filmeket. A gyűjtemény jelenleg VHS-kutatókazettán, majd lehetőségeinkhez mérten digitalizált formában, az Országos Széchényi Könyvtár multimédiás olvasótermében kutatható.

A gyűjtemény adatbázisa fejlesztés alatt áll. Célunk, hogy a gyűjtemény videódokumentumainak alapadatai minél hamarabb adatbázisunkba kerüljenek, és így a kutatók számára elérhetővé váljanak. Addig is munkatársaink készséggel állnak az olvasók rendelkezésére.

[Filmlista](#) [1]

Audiovizuális köteleespéldányok archívuma

A 60/1998. (III.27.) kormányrendelet kimondja, hogy a Magyarországon előállított vagy forgalomba hozott filmből, elektronikus dokumentumból és videóból, az előállított példányszámtól függetlenül kötelezpéldányt kell szolgáltatni. Az Országos Széchényi Könyvtár 1991 óta a törvény által előírt módon gyűjti, dolgozza fel a számára beszolgáltatott audiovizuális kötelezpéldányokat. A technikai feltételek bővülése, a mozgóképes anyag digitális feldolgozása szükséges ahhoz, hogy a kötelezpéldányok teljes mértékben hozzáférhetővé válhassanak a kutatók számára. A Történeti Interjúk Tára 1999 óta gondozza a gyűjteményt, melyek adatai az interneten keresztül is kutathatók.

[Keresés az archívumban](#) [2]

Jelenkortörténeti Gyűjtemény. Szabad Európa Rádió Archívum

Az 1949. május 17-én New Yorkban bejegyzett Szabad Európa Bizottság által decemberben létrehozott rádióadó 1950. július 4-től 1993. október 31-i megszűnéséig sugározta magyar nyelvű adását a Magyar Osztály munkatársainak közreműködésével. 1997 óta a Szabad Európa Rádióval történt megállapodás és szerződés értelmében az Országos Széchényi Könyvtár "örökös és át nem ruházható joggal" bír a magyar szerkesztőség archív gyűjteménye felett. Mivel a hangzó és írásos anyagok többféle információhordozón találhatók, az egyes típusokat a könyvtár illetékes osztályai gondozzák. Az írott dokumentumok egy része mikrofilmen érkezett, ezek a Mikrofilm- és Fényképtárba kerültek. A Kézirattár az 1980-as évek végétől gyűjti a SZER egykori készítőinek hagyatékait, a hangdokumentumokat pedig a Történeti Interjúk Tára kezeli.

A Jelenkortörténeti adattár '56 gyűjtemény talán legizgalmasabb része a Szabad Európa Rádió

1956-ban sugárzott hangdokumentumai. A forradalmat követően Adenauer német kancellár bekérte a Szabad Európa Rádióban elhangzott adásanyagokat, hogy megvizsgálják, elhangzott-e fegyveres ellenállásra felszólító egyértelmű felszólítás. Ezt követően a hangfelvételek a koblenzi Bundesarchivba kerültek, innen a prágai munkatársak segítségével 2001 őszén 311 db 90 perces hangszalag érkezett a magyar nemzeti könyvtárba, az 1956. október 22. és november 13. között elhangzott SZER-adások, melyeket a Történeti Interjúk Tára munkatársai digitalizáltak és elkészítették a szöveges leíratot. 2006-ban a Történeti Interjúk Tára kiadta az 56-os forradalom adattárát, amely válogatást tartalmaz a gyűjteményünkben található, 1956 október 22. és november 4. között keletkezett hangzó- és mozgókép dokumentumokból.

[Keresés az archívumban](#) [3]

Történeti Interjúk Tára - Audiovizuális Archívum

- A Nemzeti Könyvtár Történeti Interjúk Tárának Audiovizuális Archívuma. Figyelő program A 60/1998. (III. 27.) kormányrendelet a sajtótermékek kötelespéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról úgy határozott, hogy a műsorszórással nyilvánosságra hozott művekből nem kell kötelespéldányt szolgáltatni. Ily módon korlátozottan nyílik lehetőség a teljes műsorfolyam kutatására. Továbbá szükségessé vált a kiemelten fontos hírműsorok, azaz a főműsoridőben kötelezően szolgáltatott legalább 20 perces híradók teljeskörűen feldolgozott kutathatósága. A szöveg- és képanyagot tartalmazó, több szempontú keresést lehetővé tevő adatbázis jelenleg a helyszínen kutatható. Az interneten pedig szabadon hozzáférhető az adatbázis teljes szöveges anyaga.

[Keresés az archívumban](#) [4]

Forrás webcím: http://www.oszk.hu/av_dokumentumok

Hivatkozások:

[1] http://www.tit.oszk.hu/filmlista/olvasoknak_filmlista.php

[2] <http://www.tit.oszk.hu/koteles/>

[3] <http://www.tit.oszk.hu/szer/>

[4] http://www.tit.oszk.hu/figyelo_www/